

λαβε κατ' ἰδίαν ὅτι, τέλος, δὲν εἶχε ζωηρὰν συναισθησιν τῆς ὑβρεως ἢν ὑπέστη καθ' ὅτι ἠνείχετο τὴν ζωὴν γνωρίζων ὅτι ὁ τὴν ὑβρίν αὐτῷ προσάψας ἔζη ἐπίσης, κατεγέλα αὐτοῦ ἰσως καὶ ἐθριάμβευεν.

Ἐδυνάτο οὕτως ἐν παραδόξῳ σωματικῇ συγχύσει, ἀκαμπτος πρὸς ἐαυτὴν τε καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, πικρόχολος καὶ ζοφερὰ καταστάσα ἔνεκα τῶν θλίψεων τῆς, τυφλώττουσα πρὸς τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ψάσιν, ἀλλ' ἔτοιμος οὐχ ἥττον ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἐάν τις τῇ καταδείκνυσεν αὐτὴν, καίτοι τὸ πνεῦμά της, διαστρεβλωθὲν ὑπὸ τῆς ἀπαρνήσεως αὐτῆς; ἥτο ἀνίκανον ὅπως ποιήσεται ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν διάκρισιν ταύτην.

Ἐν τῷ πρακτικῷ αὐτῆς βίῳ εἶχε θεσπίσει ὡς κανὼνα τὴν τήρησιν γλυκύτητος ἀμεταβλήτου πρὸς νὸν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα της. Πάν ὅ τι ἔλεγεν ὁ Δαβὶδ αὐτοστιγμῇ ἐξεπλήρου, τὰς δὲ παραδόσεις τῆς δεσποινίδος Πελεγρὲν ἐπετήρει ὡς οὐδέποτε τέως, καὶ ἐμερίμνα περὶ τῆς Κεκιλίας μετὰ προσηλωσεως ἢν θὰ ἐθαύμαζον ἰσως οἱ ξένοι, ἥτις ὅμως πρὸ τῶν ὁμμάτων πατρὸς καὶ τέκνου οὐδὲν πλεόν ἥτο ἢ φυσικῇ. "Ἐλεπεν ἀπ' αὐτῆς ἡ ἐπιφωτιζουσα αἴγλη, ὁ διαθερμαίνων σπινθῆρ. Ἡ Λουίτζα ἀνελάμβανεν ἀπλῶς τὴν ἐκτέλεσιν καθήκοντος οὐχὶ δυσαρέστου, μεταξὺ δ' αὐτῆς καὶ τῆς διδασκαλίσσης οὐδεμίαν ὑπῆρχε διαφορά, διότι, καίτοι ἡ Κεκιλία ἀπεκάλει μητέρα τὴν μὲν, καὶ δεσποινίδα ἀπλῶς τὴν ἄλλην, οὐχ ἥττον ὅμως ὁ φυσικὸς ἐκείνης ζῆλος καὶ ταύτης ἡ ἐπιτήδευτος σπουδὴ τὴν αὐτὴν εἶχον ἀξίαν.

Ἡ νεαρὰ κόρη συναισθανομένη ταῦτα πάντα, ἐθλίβετο πικρῶς. Διασκεψθεῖσα ἀνέτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν, πρὸ δύο ἐτῶν, εἶχεν ἠχῆσαι ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτῆς εἰς τοῦ πατρὸς της τὰ ὅτα ἡ σπαρακτικὴ ἐκείνη φράσις: «ἡ μήτηρ μου δὲν μ' ἀγαπᾷ πλέον!» καὶ μυρίας εὐροῦσα ἐπιθεδαιώσεις τῶν ἰδεῶν αὐτῆς, οἶονεῖ δι' ὁρμῆς ἐνστίκτου ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ὁλοτελῶς. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο τούτων ἐτῶν ἠγάπησεν αὐτὸν πολλῶν θερμότερον ἢ πρὶν, ἠγανάκτει δὲ πικρῶς κατὰ τῆς μητρός, τῆς τόσῳ συνεχῶς ἀπουδιαζούσης καὶ τόσῳ ἰσχυρῶς κατακεκυριευμένης καὶ ἀπνοχολημένης ὑπὸ τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ὑποχρεώσεων. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐν ἀγνοίᾳ τῆς αἰτίας, εἶδεν αὐτὴν μετ' ἀγχολόν, ἐρημόφιλον, ἀγρίαν, αἱ ἰδέαι αὐτῆς ἀνετράπησαν, αὐτόματος δὲ οἶκτος ἐπέστρεψεν αὐτὴν πρὸς τὴν τετραυματισμένην, ἥς τὴν πληγὴν ἠγνόει, ἀλλὰ τὰς ὁδύνους συνεμερίζετο. Γινώσκουσα ὅμως τὸ εὐστροφον κοὶ ὀξύχολον τοῦ χαρακτῆρός της, ἐδειλία ὅπως τῇ ἐπιδαψιλεύσῃ ἀφθόνως τὴν ἀφελῆ αὐτῆς περιθαλψῇ, ἐστρέφετο δὲ περὶ αὐτὴν, ὡς κῶλον, ὅστις, δαρείς, ἐπανέρχεται πρὸς τὸν κύριόν του ἀμνηστικάως, ἔτοιμος πρὸς θωπείας καὶ ὑπακοήν.

Τῆς συμπεριφορᾶς ταύτης ἡ μήτηρ τὴν ζοφερὰν μόνον ἀποψιν ἐβλεπεν. Αἰσθανομένη ὅτι ἡ θυγάτηρ της διέκειτο πρὸς αὐτὴν δυσπίστως, ἐπὶ μᾶλλον ἐδυθίζετο ἐν τῇ πικρίᾳ, ἔλεγε δὲ πρὸς ἐαυτὴν μετὰ σκληρᾶς φιλαληθείας, ὅτι οὐδόλως ἀπορον τὸ ν' ἀποστρέφεται ἀπ' αὐτῆς, ἡ Κεκιλία, ἥτις παρ' αὐτῆς ταύτης εἶχε λάβει τὸ ἀθλίον παράδειγμα. Ναί! δὲν ἠγάπησεν ὅσον ὠφελε τὸ παιδίον ἐκεῖνο· πῶς λοιπὸν

αὐτὸ θ' ἀφωσιούτο ἥδη πρὸς τὴν μητέρα του; Ἐν τῷ θετικισμῷ αὐτῆς πᾶσαν ἐν τῷ βίῳ ἀγάπην ἐθεώρει ὡς μακρὰν τινα μόνον ἀνταλλαγὴν αἰσθημάτων, οὐδόλως δ' ἐνόει τὴν ὑπερτάτην ἡδονήν, ἥτις ἐγκείται εἰς τὸ νὰ διδῇ τις τὸ πάντα ἀπολαμβάνων μηδὲν.

Μέχρι τῆς τραγικῆς παραπλανήσεώς της, οὐδέποτε οὐδὲν εἶχε δώσει, καὶ τὰ πάντα αἰεποτε ἔλαβε, διέτρευσεν δὲ ἡ ζωὴ της μέσῳ λατρείας καὶ κολακειῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, τοῦ συζύγου καὶ τῶν ἐραστῶν ἔτι, οἵτινες πάντες ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς ὑψιάνασσαν βασιλίδαν, πρὸς ἣν ὀφείλει ὁ ταπεινὸς λαὸς της εὐγνωμοσύνην, ἂν ποτε ἀξιῶσθαι αὐτὸν μειδιήματος, μόνος δὲ ὁ ὠραίος Δαυὶδ ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἐπὶ τινα χρόνον, ἂν μὴ πλείονα, τοῦλάχιστον ὅσον τῇ ἔδωκεν αὐτὸς ἀγάπην. Ἐν στιγμῇ ὅμως μὴ καὶ μόνῃ κατέδειξεν εἰς τὸ εἶδωλον ὅτι ἐγένετο παίγνιον αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, καίπερ σκληρὸν τὸ μάθημα, δὲν ἀπέθῃ ἀρκοῦντως διδακτικόν, ἡ δὲ Λουίτζα ἐξηκολούθησε καταρωμένη τῆς ἀδικίας τῆς μοίρας, καὶ μηδόλως λαμβάνουσα ὑπ' ὕψει ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς εὐρίσκετο πᾶν ὅτι ἀποτελεῖ τὴν εὐδαιμονίαν, κλείουσα δὲ τὸ ὄμμα ἐδυθίζετο ἔτι μᾶλλον ὁσημέραι ἐν τῷ θλιβερῷ ρεμβασμῷ της καὶ παρεώρα τὰς ἀνωφελῶς πρὸς αὐτὴν παρεχομένας παρηγόρους πραγματικότητας.

Ἡ ἀκατάσχετος πρὸς μόνωσιν τάσις ἡ ἀποχωρίζουσα ἀπὸ τοῦ κόσμου τὴν ἐπιστραφεῖσαν ἀμαρτωλόν, κατέστησε τὴν Κεκιλίαν μᾶλλον ἀνεξάρτητον ἢ πρὶν. Ὅσακις ὁ πατήρ της εὐρίσκετο ἐν Νεβίλλη, μεταβαίνουσα ἐκεῖ εὐθύμως, κατελάμβανεν αὐτὸν ἐν τῷ γραφείῳ ἢ ἐν τῷ χημείῳ του, ἀνευροῦσα δ' ἐκεῖ κηπάριον τὸ ὁποῖον ἐκαλλιέργει κατὰ τοὺς παιδικοὺς αὐτῆς χρόνους. ἐπεθύμησε νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὸ παλαιὸν θάλος του. Ὁ λειμωνίσκος ἐξέτεινετο πρὸ τοῦ διαμερίσματος τῆς Διευθύνσεως, πρὸς τὴν αὐλήν, ὑπὸ τὴν σκιὰν φιλυρῶν αἰωνοβίων, ἀκριβῶς ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ ὁωματίου τοῦ Δαβὶδ, ἐν τινὶ δὲ αὐτοῦ γωνίᾳ ἠπλοῦτο γλαφυρὰ ἀναδενδρὰς, τὴν ὁποίαν ἠδυνάτει οὗτος νὰ προσίδῃ ἄνευ πικρῶν καρδιωγμῶν διότι, φεῦ! κάτωθεν τούτου τοῦ ὁροσεροῦ καὶ σμαραγδίνου θόλου εἶχε τολμήσει νὰ λαλήσῃ τὸ πρῶτον πρὸς τὴν κόρην, ἥτις ἐγένετο σύζυγος αὐτοῦ. Ἦδη σκόληκες ποῦ καὶ ποῦ εἶχον προσδάλει τὴν εὐανθὴν σκιάδα, αἱ δὲ γηραιαὶ κληματατίδες ξηρανθεῖσαι, ἐξέτεινον ἐπὶ τῶν σιδηρῶν τοῦ κτιρίου κιγκλίδων πλείονας κορμούς ὀχλῶρους ἢ φύλλα εὐδροσα καὶ θαλαρά, ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ δεσποινὶς Πελεγρὲν εὐρίσκειν ὑπ' αὐτὴν σκιὰν προφυλάττουσαν ἀπὸ τοῦ φλογεροῦ ἡλίου, ἐν ᾧ χρόνῳ ἡ νεαρὰ μαθήτρια της ἐρυθροπάρειος καὶ ζωηρῶς ἀπνοχολημένη, τὰς χεῖρας δὲ ἔχουσα χώματος πληγῆς, ἀνέστρεφε τὰς πλίνθους, ἡ περιέκοπτε τῆς ροῆς τοῦ ἐκφύλλους θαμνίσκου διὰ ψαλλίδος κηπουρικῆς.

Ἀπὸ τινων ἡμερῶν ὅτε ἡ Κεκιλία ἀνέλαβεν ἐκουσίως τὴν τραχείαν καὶ ἐργάδην ταύτην ἀγγαρείαν, ὁ πατήρ, μειδιῶν ἡδέως, παρετήρει αὐτὴν κοπιῶσαν ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἐκτραχύνουσαν τὰς ὕδρας παρεΐας καὶ ἐκγυμνάζουσαν τοὺς τρυφεροὺς βραχίονας, ὅτε ἡμέραν τινὰ, πλησιάσασα εἰς τὴν ἀντίαν ὅπως πληρώσῃ τὰς ποτιστηρίους αὐτῆς ὑδρορροὰς παρετήρησεν ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ἐξέρρεεν. Ἦρχισεν τότε ρωμάλως ἀντλοῦσα, ἀλλ' αἶθνης νεανίας τις ἐξερχό-

μενος τοῦ καταστήματος, εἶδεν αὐτὴν τόσῳ ἐπιμόχθως χειριζομένην τὸν βαρυσίδηρον τῆς ἀντλίας στροφέα, καὶ ἔσπευσε πρὸς βοήθειαν αὐτῆς. Γυμνὴν ἔχων τὴν κεφαλὴν, ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας μέγαν κύλινδρον ἐγγράφῳ, τὸ στρογγύλον δὲ τῆς προτομῆς, οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί, ὁ μακρὸς μύσταξ καὶ ἡ μέχρι χρωτὸς κεκαρμένη κόμη τῷ προσέδιδον ἥθος γλυκὺ καὶ ἀφελές.

Χαιρετίζας τὴν νεάνίδα, ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στροφέως :

— Δεσποινίς, εἶπε, σὰς παρακαλῶ διατί δὲν προσκαλεῖτε τίνα ; . . ἔδῳ οἱ πάντες εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας.

Καὶ ἤντατι σθεναρῶς, λέγων ταῦτα, αὐτοστιγμὴ δ' αἱ ὑδρορροαὶ ἐπληρώθησαν ὑπερχειλῶς. Ἐπαυσε τότε, καὶ ἐπὶ στιγμὴν ἀντήλλαξε βλέμμα μετὰ τῆς παρθένου, ἐκείνη γελῶσα ἐπὶ τῇ γοργότητί του, οὗτος ἐρυθριῶν καὶ σχεδὸν ἀμχανῶν,

— Εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε, εἶπεν ἡ κόρη· θὰ ζητήσω παρὰ τοῦ πατρός μου νὰ τοποθετήσῃ μέγαν κάδον πρὸ τῆς βρύσεως, διὰ νὰ ὑπάρχῃ διὰ νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε πρόχειρον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον μάλιστα, χλιαρινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, θὰ γίνῃται καταλληλότερον πρὸς ποτισμὸν.

Ἐκυψεν ὅπως λάβῃ τὰς ὑδρορροὰς, ἀλλ' ὁ νεαρὸς ἀνὴρ ἤρπασεν αὐτοὺς, θέτων ὑπὸ μάλης τὸν μέγαν αὐτοῦ κύλινδρον.

— Ἐπιτρέψατε δεσποινίς, εἶπε· εἶναι πολὺ βαρεῖαι διὰ σὰς· πρέπει νὰ παραγγεῖλῃ ἐλαφροτέρας ὁ κ. Ἐρδελέν.

— Ἀληθῶς εἶναι πολὺ βαρεῖαι· ἀλλ' ὁ κύλινδρός σας σὰς στενοχωρεῖ πολὺ· δότε μοι αὐτὸν τοῦλάχιστον.

Λαβοῦσα τὸν κύλινδρον ἐπὶ τοῦ ὤμου, ἐβάδισε πρὸς τὸν κήπον μετὰ τοῦ νεαροῦ ἀνδρός, ὅστις ἐκράτει τὰ δύο ποτιστήρια. Ἀλλ' ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ πλίνθινον διάζωμα ἢ πρὸς αὐτὸ ὑελοφρακτὸς θύρα τοῦ γραφείου ἀνεῴγη, καὶ ὁ πατὴρ τῆς ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς ψιλᾶς.

— Αἱ, λοιπὸν, Κεκιλία, εἰς αὐτὰ ἀπασχολεῖς τὸν διευθυντὴν μου ; ἀγαπῆτέ μοι Λαρόκ, δὲν γνωρίζετε τὴν θυγατέρα μου . . .

— Δὲν εἶχον ἀκόμη τὴν τιμὴν τοῦ νὰ παρουσιασθῶ πρὸς τὴν δεσποινίδα . . .

— Λοιπὸν, Κεκιλία, σοὶ συνιστῶ τὸν κ. Λαρόκ, διευθυντὴν τοῦ ἐργαστηρίου, ὥστε ὅταν ἐφεξῆς ἐγκύπτῃς εἰς ἀσχολίας τόσον χονδροειδεῖς, νὰ μὴ τὰς ἐμπιστεύῃς κατ' ἐκλογὴν εἰς αὐτόν.

Ἀλλ' ἐνῶ ἐγέλα, τοῦ ἐπινοητικοῦ πνεύματός του αἰφνης ἀψυπνισθέντος, ἐλάβετο τοῦ πώγωνος αὐτοῦ διὰ τῆς χειρός.

Εἶναι βλακεία τὸ ν' ἀνάγκασται τις νὰ τρέχῃ μέχρι τῆς ἀντλίας· τί κωλύει ὅπως ιδρῶσμεν συσκευὴν σωλίνων ἀπὸ τῆς μεγάλης δεξαμενῆς μέχρι τοῦ κήπου ; Ὑπάρχει πῖσις ἑκατοντάκις περισσότερα ἂν ὅσον ἀπαιτεῖται πρὸς κατασκευὴν ποτιστηρίων αὐλάκων.

— Δυνάμεθα μάλιστα ν' ἀνεγείρωμεν πίδακα, προσέθηκεν ὁ Λαρόκ, καὶ νὰ χρησιμοποιοῦμεν τοιού-

τοτρόπως τὴν μικρὰν λεκάνην ἢ ὁποία εὐρίσκεται πρὸ τοῦ κιγκλιωτοῦ.

— Μάλιστα ! . . δῶδε λοιπὸν διαταγὰς πρὸς διωρυχὴν αὐλάκων καὶ τοποθέτησιν σωλίνων . . . Κόρη μου, δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἀνάγκην ὑδρορροῆς· ἀρκεῖ μόνον νὰ στρέφῃς τὴν στροφίγγα.

— Λοιπὸν, πάτερ μου, θὰ σοὶ φέρω ἐδῶ τοὺς κακαπρασίνοὺς λειμῶνας τοῦ περιβάλλου Μονῶ.

— Πολὺ καλὰ . . . διασκεδάσε, ἀγαπῆτέ μοι· ἀλλὰ πρόσδεχε μὴ βρέχῃς τοὺς πόδας σου . . . Βλέπω ὅμως, κρατεῖς τὰ μηχανικὰ σχέδια τοῦ Λαρόκ.

— Τὰ ἔφερον πρὸς ὑμᾶς, κύριε, εἶπεν ὁ διευθυντής.

— Εἰσέλθωμεν εἰς τὸ γραφεῖόν μου. Θὰ μείνῃς ἐδῶ ἀκόμη μικρὰ μου ;

— Ναὶ πάτερ μου, ἐπιθυμῶ νὰ σὲ περιμείνω, καὶ ν' ἀναχωρήσω μαζὶ σου περὶ.

— Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ πατὴρ καὶ εἰσῆλθε παραλαμβάνων τὸν Λαρόκ, ἡ δὲ Κεκιλία ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας αὐτῆς.

Τὴν ἐπιούσαν ἡ νεαρὰ κόρη ἐπανελθοῦσα μετὰ τὸ γεῦμα πρὸς τὰ προσφιλῆ ἄνθη, εὗρεν ἀρτίως ἐσκαμμένην τὴν γῆν τοῦ προδόμου, παρεκτὸς μικρᾶς τινος μόνον τοῦ κήπου μερίδος. Ἐδραμε περιχαρῶς εἰς τὸ ἀνθηρὸν τῆς βασιλείου, εἰς ἐκάστην δ' αὐτοῦ γωνίαν εὗρε βρύσιν ὕδατος τεχνεστάτα ιδρυμένην, μετὰ σωλίνων ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεος. τῶν ὁποίων τὰ στόμια ἀνέμενον τὴν ὠθησιν τῆς χειρός αὐτῆς ὅπως καταπλημμυρῇσιν τὸν κήπον· κροτοῦσα δὲ τὰς χεῖρας ἐξ ἡδονῆς προσεκάλεσε τὴν διδάσκαλον αὐτῆς, καὶ τῇ ἔδειξε τὴν ἀπὸ τῆς χθὲς ἐκτελεσθεῖσαν θαυμασίαν ἐργασίαν.

Ὁ πατὴρ μου, ὡς βλέπετε, δεσποινίς, ἔχει μαγικὴν ράβδον . . . ἐκτελῇ πᾶν ὅτι θέλει, εὐθὺς ἅμα ὡς θελήσῃ . . . ἀλλὰ πῶρα συνετέλεσε καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φαίνεται λίαν εὐγενής.

Πάραυτα ἐκίνησε τὰς στροφίγγας, ἐνόσῳ δὲ τὸ ὕδωρ ἐπεχύνετο ἀφθόνως ἀποθαυμάζουσα γηθοσύνην τοὺς λαμπροὺς ἱριώδεις ἀδάμαντας τῶν κρουῶν τοῦ ὕδατος, οἵτινες ἐκυλίσσοντο γοργῶς ἀπαστρέπτοντες ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, κατέκλυεν ὅλοτελῶς τὴν γλάνη, ὅτε ὁ πατὴρ, ἐξελλθὼν αἰφνης τοῦ γραφείου, ὤρμησε πρὸς αὐτήν.

— Κεκιλία, ἐντὸς ὑλίου θὰ μεταβάλλῃς τὸν κήπον εἰς ἔλος, εἶπε πονηρῶς· χρῶ, μὴ καταχρῶ, κόρη μου.

Ἐχεῖς δίκαιον, πάτερ· παρεδόθη καὶ ὡς ἀπλήτως εἰς τὸ θέλγητρον τοῦ καινοφανοῦς· ἀλλὰ διατί δὲν μοὶ εἶπες τίποτε σήμερον εἰς τὸ γεῦμα ; ἐγνώριζες ἤδη ὅτι τὸ θαῦμα εἶχεν ἐκτελεσθῇ.

— Ἐπεθύμουν νὰ σοὶ παράσχω τὴν ἡδονὴν τῆς ἐκπλήξεως . . . Κ' ἔπειτα, ὁ Λαρόκ μοὶ τὸ εἶχε ζητήσει.

— Θὰ τὸν εὐχαριστήσῃς ἐκ μέρους μου.

— Ὅχι, θὰ τὸ πράξῃς σὺ ἡ ἰδία . . . σοὶ συνιστῶ ἐπίσης νὰ εὐχαριστήσῃς καὶ τὸν παλαιὸν ἐπιστάτην μου Κουρδιμάν, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη ὅλην τὴν νύκτα ὅπως τοποθετήσῃ τὰς στροφίγγας . . . θὰ τῷ δώσῃς καὶ γραμμάτιον ἑκατὸν φρ., τὸ ὁποῖον, λαμβανόμενον ἐκ τῆς χειρός σου θὰ τῷ προξενήσῃ διπλὴν ἡδονήν.

— Καὶ εἰς τὸν κ. Λαρόκ ;

— "Ω, εἰς τὸν Δαβὶδ μίαν λέξιν εὐγνώμονα· δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους δύναται τις ν' ἀνταμείψῃ διὰ χρημάτων.

— Πάτερ μου, τί εἶναι λοιπόν, αὐτὸς ὁ κ. Δαβὶδ;

— Σοὶ τὸ εἶπα χθές, εἶναι ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου μου.

— Ἀπὸ πότε;

— Ἀπὸ τριῶν ἐτῶν.

— Τότε ἦτο πολὺ νέος. . .

— Εἶχε τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, τὴν ὁποίαν κ' ἐγὼ εἶχον ὅταν ἀνέλαβον τὰ αὐτὰ καθήκοντα.

— "Ω! ἀλλὰ σύ! . . .

Ὁ Δαβὶδ προσεῖδεν αὐτὴν γλυκὺ μειδιῶν, ἡδύτατα συγκινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀφελοῦς θαυμασμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ διεχύνετο ὅλη ἡ τὴν καρδίαν τῆς θυγατρὸς του πληροῦσα στοργή. Θωπεύσας δὲ τρυφερῶς τὴν δροσερὰν παρειὰν τῆς, ἐθαύμασε τὴν καλλονὴν αὐτῆς, τὴν ὁσημέραι ἐκλάμπουσαν. Ἡ γλυκεῖα ἐκείνη στιγμὴ ἦν εἰς τῶν εὐδαιμόνων παλμῶν τῶν ἀντισταθμιζόντων τὰς κρυφίους θλίψεις τοῦ βίου του.

— Ὁ νέος οὗτος μοὶ εἶναι λίαν πιστός, ὑπέλαβεν ὁ Δαβὶδ.

— Ναί, φαίνεται ὅτι πολὺ δὲ ἀγαπᾷ.

— Ἐνδιαφέρομαι περὶ αὐτοῦ ζωηρῶς. Δὲν τὸν πυνόει ἡ τύχη ὅτε τὸν προσέλαβον. . . εἶχεν ὑποστῆ πολλὰς δοκιμασίας κ' εὗρίσκετο ἀεργὸς συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως τοῦ καταστήματος ἐν τῷ ὁποίῳ τέως εἰργάζετο.

— Δὲν εἶχεν οἰκογένειαν;

— "Οχι· οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα ἔχει.

— Ὁ δυστυχὴς νέος!

Καὶ πάλιν ἦδη ὁ πατὴρ συνεκινήθη ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ τρυφεροῦ τόνου μεθ' οὗ ἡ νεᾶνις ἐξήνεγκε τὴν τελευταίαν φράσιν. Ἐσκέψατο ὅτι ἂν μὴ ἐδείκνυνεν αὐτὸς ὑπομονὴν καὶ ἐπιείκειαν, καὶ ἡ θυγάτηρ του θὰ ἦτο ποτε δυστυχὴς ἀμήτωρ κόρη δ' εἰς μόνην τὴν θυσίαν τῆς πατρικῆς καρδίας του ἡδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἀγνότητα καὶ τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν. Γλυκεῖα συναίσθησις ἐπεδαλσάμωσε πρὸς στιγμὴν τὸ τραῦμα αὐτοῦ, ἀσπασθεὶς δὲ τὴν θυγατέρα του, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ γραφεῖον.

Ἀλλὰ δυσχερεστάτη ἀπέβη ἡ ἐκφρασίς εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν νεαρὸν διευθυντὴν, τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίαν μόλις κατέρθωσεν ἡ Κεκλία ἐπικαλεσάμενη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Ποδελῶν ἤκουσε μετὰ μεγάλης δειλίας καὶ ἀμηχανίας πολλῆς τὰς γλυκεῖας λέξεις, ἃς τῷ ἀπέτεινεν ἡ νεαρὰ κόρη, ἀνεχώρησε δ' ἐσπευσμένως, σχεδὸν μηδὲν ἀπαντήσας, εὐθύς ὡς ὁ πατρὼν τῷ ἐπέτρεψε τοῦτο.

Δυσάρεστον ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς ταύτην ἡ ἀγρία αὐτοῦ συμπεριφορὰ. Καὶ δὲν κατέκρινε μὲν αὐτὸν πρὸς τοῦ πατρὸς τῆς, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν τὸν ἐπετίμησε. Τί λοιπὸν ἐσήμαινε ἡ ψυχρότης ἐκείνη; πρὸς τί ἐτήρει τὸ ἀμήχανον ἥθος λύκου συλληθῆντος ἐν παγίδι; συνεπέρανε δὲ ὅτι ὁ νεανίας ἐκεῖνος ὃν κατ' ἀρχὰς ἐξέλαβεν ὡς φιλόφρονα καὶ συμπαθῆ ἔτι, ἦτο ἀνὴρ ἡκίστα προσηνὴς καὶ ἰλαρὸς. Αἱ πρωτότυποι ὅμως αὐταὶ ιδιότητές του προσείλκυσαν τὴν περιεργίαν αὐτῆς πλέον ἢ τὸ σύννηθες χάριεν ἀλλὰ καὶ κοινότατον ἥθος τῶν πολλῶν νεανίων.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἡ κ. Ἐρβελέν συνεπλήρου τὴν διασκευὴν τοῦ πύργου τοῦ Ἁγ. Σωτῆρος, κατασκευάσασα ἅπαξ ἔτι τὴν ἀσφαλεστάτην καλαισθησίαν τῆς, ὥσπερ δὲ ἡ πνευματικὴ αὐτῆς κατάστασις ἐπέδρα ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς, ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπιδευκτικὴν καὶ γελοεσθάν πως πολυτέλειαν ὡς μέγχοι τοῦδε, ἐξεζήτησε τούναντίον σοβαρότητα ψυχρὰν, οὕτως ὥστε τὸ λιτὸν καὶ ἀπλοῦν τῆς ἐπιπλώσεως ταύτης ἀντετίθετο πρὸς τὴν λεπτολόγον ἐπιτήδευσιν τῆς παρισιανῆς διακοσμῆσεως.

Ὁ Δαβὶδ, ὅστις οὐδεμίαν τῇ ἀπνύθουε παρατήρησιν, ἐπὶ τούτῳ, εὐηρεστέϊτο πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ λιτότητι τῆς ἀγροτικῆς ἐπαύλεως, ἢ ἐν τῇ κομψοπρεπείᾳ τοῦ ἐν τῇ ὁδοῖ Λισδὼν μεγάρου.

Κατῳκει οὗτος τὴν ἐτέραν τῶν περυγῶν τοῦ πρώτου ὁρόφου, ἡ δὲ μήτηρ μετὰ τῆς θυγατρὸς τὴν ἄλλην ἀπέναντι. Ὅσάκις οἱ δύο σύζυγοι εὗρίσκοντο ἀπέναντι ἀλλήλων, ἐξεδιάζοντο ὅπως ἐφεύρωσιν ἀντικείμενα συνδιαλέξεως, ἥτις θὰ ἐξηπάτα τὴν Κεκλίαν περὶ τῆς ἀληθῆς μεταξὺ αὐτῶν καταστάσεως, ἡ δὲ ἄνετος ἐλευθερία τοῦ ἀγροτικοῦ βίου διηκούλυε μεγάλως τὴν σοβαρὴν ἐκείνην ἀποπλάνησιν. Ἡ νεᾶνις διατρίβουσα συνεχῶς ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ὅτε μὲν ἐν τῷ κήπῳ, ὅτε δὲ ἀνὰ τοὺς λειμῶνας, οὔτε χρόνον, οὔτ' ἐπιθυμίαν εἶχεν ὅπως παρατηρῇ ἐρρωμένως τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτῆς, ὁ δὲ τοιοῦτος τοῦ βίου τρόπος ὥφέλει αὐτῇ μεγάλως καὶ καταπληκτικῶς ἐπετάχυνε τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐν τῇ ἐπαύλει διαμονῆς ἠρώτησε τὸν πατέρα;

— Διατί λοιπὸν ἀνεχώρησαμεν ἐκ τῶν Παρισίων;

— Λυπεῖσαι διὰ τοῦτο;

— "Ω, ὄχι! ἀγαπῶ καὶ προτιμῶ τὴν ἐξοχὴν, ἀλλ' ἡ μήτηρ μου ἡ ὁποία τόσον ἡγάπα τὴν πόλιν, πῶς θὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν ἐνταῦθα βίον;

— Χάριν αὐτῆς ἀκριδῶς ἠλθομεν ἐδῶ, διότι ὁ ἱατρὸς τῇ διέταξεν ἀνάπαυσιν καὶ διαμονὴν ἐν ὑπαίθρῳ.

— Εἶναι λοιπὸν ἀσθενής;

— Ἀσθενής ὄχι, ἀλλ' ἀδιάθετος.

— Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἀπό τίνος χρόνου ἡ διάθεσίς της μετεβλήθη;

— Δι' αὐτὸ, ναί.

— Ἄ, κ' ἐγὼ τὴν ἐμεμφόμην, καὶ παρεπονόμην πρὸς σε! . . . πόσον ἦτο κακόν! . . .

— Λοιπὸν, τέκνον μου, ἵνα συγχωρηθῇς διὰ τοῦτο, πρέπει ἐφεξῆς νὰ φαίνῃσαι γλυκυτέρα καὶ τρυφερώτερα ἔτι πρὸς τὴν μητέρα σου.

— "Ω, σοὶ τὸ ὑπόσχομαι!

Αὗται μόναι αἱ φράσεις ἀντηλλάγησαν ἐπὶ τοῦ ἀνκειμένου τῆς αἰθνιδίας ταύτης μετοικεσίας, δι' αὐτῶν δὲ ὁ Δαβὶδ μεθ' ἀδρόνιτος θαυμασίας, μακρὰν τοῦ νὰ προσπαθῇσῃ ὅπως, ἐπωφελοῦμενος τὸ ζῆφρον τῆς συζύγου του ἕως, προσελκύσῃ τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου ὁλοσχερῶς πρὸς ἑαυτὸν, ἐξεμεταλλεύθῃ αὐτὸ τούναντίον πρὸς ἰδίαν ἐκείνης ὥφέλειαν. Ἐγίνωσκεν ὅτι καθ' ὅρισμένην τινὰ στιγμὴν ἡ θυγάτηρ θὰ ἠναγκάζετο εἰς τρομερὰν ἀλθῶς, μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἐκλογὴν, ἀλλὰ δὲν προπαρασκεύαζε τὸν θρίαμβόν του· τούναντίον μάλιστα, ἠγωνίζετο ὅπως καταστήσῃ προσφιλεστέρα πρὸς τὸ

τέκνον αὐτοῦ ἐκείνην, ἥτις ποτὲ θὰ τῷ διημιψιδῇται τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἐπειτα, μὴ ἐν τῷ βάθει τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καρδίας δὲν ἐνυπῆρχεν ἔτι ἀνεκρίζωτός τις στοργὴ πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν τόσῳ ἔνοχον;

Ἐθλίβη, ἐκλαυσε, κατηράσθη, ἐπληξεν ἔτι· πᾶν ὅ,τι ἡ προσδληθεῖσα ἀξιοπρέπειά του τῷ ἐπέβαλε νὰ πράξῃ, ἔπραξεν. Ἐβίου ἦδη κεχωρισμένος ἀπὸ τῆς Λουίζης, πρὸς ἣν εἶχεν ἀνακοινῶσαι ὅτι θὰ ἐγκατέλειπεν αὐτήν, ἅμα παρουσιαζομένης τῆς εὐκαιρίας, ἥτοι εὐθὺς ὡς ἡ ἐκκαϊδεκάτης τότε θυγάτηρ ἐνυμφεύετο. Τοῦτο θὰ ἐλάμβανε χώραν μετὰ ἐν ἔτος, ἡ ὀκτωκαῖδεκα μῆνας, ἥδη δὲ ὁ τάλας ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τοῦ νοός του τὴν στιγμήν καθ' ἣν θὰ ἠναγκάζετο ν' ἀποδιώξῃ τοῦ οἴκου του ἐκείνην, ἥτις τοσοῦτον τέως ἀπιδσχόλει χῶρον ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτοις προκειμένου περὶ τοῦ μέλλοντος διαδήματος τούτου, ἐπεδείξατο σύνεσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν. Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ἡ ἀσφαλέστατα βέβαιος περὶ τοῦ νεανίου ὅστις θὰ ἐγίνετο σύζυγος τῆς θυγατρὸς του, διεπραγματεύσατο μετὰ τοῦ Περινιὸν προτάσεις τινάς, αἵτινες ἔμελλον νὰ πραγματοποιῶσι μετ' οὐ πολὺ. Ὁ συνταγματάρχης ἀγαμος ἀπομείνας, καὶ κάτοχος ὀγκώδους περιουσίας, συνεικέντρωσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν στοργὴν ἐπὶ τοῦ ἀνεψιοῦ Ραοῦλ, ῥαδινοῦ νεανίου, ὃν ἀνέθρεψεν αὐτὸς καὶ ὠνόμασε κληρονόμον αὐτοῦ. Ἀπὸ πολλοῦ δὲ εἶχεν εἶπει πρὸς τὸν Δαβὶδ :

— Ἄν θέλῃς, νὰ νυμφεύσωμεν τὰ τέκνα μας· θὰ περάνωμεν οὕτως ἐπὶ τέλους ὁμοῦ τὸν βίον, ὡς ὁμοῦ τὸν ἡρχίζαμεν

Πρὸς τὴν ἔνωση ταύτην ὁ Δαβὶδ συνήνεσε προθύμως, ἡ δὲ ξυνωρίς τῶν νεαρῶν παιδιῶν ἡλικιοῦτο ἐν τρυφερῇ φιλίᾳ, οὐδὲ λέξιν ὅμως τοῦ σχεδίου τούτου ἐγνώριζε. Μετὰ χαρᾶς ἐβλεπον ἀλλήλους, καὶ μετ' οἰκειότητος προσωμίλουν, ἀλλ' οὐδ' ἔχνος ἐρωτοτορῶν ἵας διεκρίνετο ἐν τῇ σχέσει αὐτῶν. Ἦριζον μάλιστα ἐνίοτε, καθ' ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἦτο ζωηρότατος καὶ στωικτικὸν πνεῦμα, ἐκείνη δ' ἐμίσει ἀσπόνδως τὸ μερικτικὸν θράσος, τοῖντεῦθεν δὲ προέκυπτον συγχρούσεις, ἐπιφέρουσαι θυέλλας, αἵτινες τάχιστα κατευναζόμεναι, ἀνεγεννῶντο ἀπαύστως.

Τῇ ἐπαύριον τοῦ δυστυχήματος αὐτοῦ ὁ Δαβὶδ μετὰ παραδειγματικῆς εὐθύτητος συναισθανόμενος τὸ καθῆκον ὅπως ἀπαλλάξῃ τὸν Περινιὸν πάσης ὑποχρεώσεως, καθ' ὅτι ἐφρόνει ὅτι ἡ κατάστασις οὐσιωδῶς μεταβληθεῖσα, δὲν ἐπέτρεπεν ὅπως συνεκισθῶσι τὰ ἐπὶ τοῦ τάπητος τεθέντα ὄνειροπολήματα, ἐπεθύμει ν' ἀκούσῃ τί ὁ φίλος αὐτοῦ προϋτίθετο. Ἀλλὰ μόλις ἤρθωρε τὰς πρώτας τῆς φράσεως λέξεις, ὁ συνταγματάρχης ἀνέκραξε :

— Ἄ, ἦ! . . . καὶ ὡς ποῖον μ' ἐκλαμβάνεις; ἀλλὰ σὺ μὲ προσβάλλεις! . . . μήπως φαντάζεσαι ὅτι αἱ ιδέαι μου μετεβλήθησαν, ὅτι σὲ ἀγαπῶ ἥδη ὀλιγώτερον ἢ πρὶν; ἡ μήπως ἡ Κεκιλία εἶναι ἥδη ἥττον χαριέσσα καὶ εὐήγμενη, καὶ ὡς σύζυγος θὰ ἦναι ἥττον ἐρασμία; ὄχι! τί λοιπόν;

— Ἴδου τί, φίλε μου· ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ της θὰ διαζευχθῶσιν εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον της· καὶ ὑπὸ ὑλικὴν μὲν ἐποψὴν τοῦτο οὐδόλως μεταβάλλει τὴν κατάστασιν, ἀλλ' ὑπὸ ἐποψὴν ἠθικὴν δυνατόν νὰ ἐπενέγκῃ σπουδαιότατα παρατράγωδα, ὥστε δὲν εἶναι ἀπὸ σκοποῦ τὸ νὰ λαλήσωμεν περὶ αὐτοῦ.

— Ἄς λαλήσωμεν! . . . μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ σὺ τὸ θέλεις· διότι ἐγώ! . . .

— Δὲν εἶσαι μόνος σὺ, ἀλλ' ὡς τε δὲ δὲν θὰ νυμφευθῇς σὺ ἀλλ' ὁ ἀνεψιός σου. Εἶναι ἀναγκαῖον τὸ νὰ τῷ διακοινώσῃς τὰς προθέσεις σου καὶ νὰ τὸν διαφωτίσῃς περὶ τῶν ἰδιαιτέρων.

— Νὰ τῷ διακοινώσω τὰς προθέσεις μου μάλιστα, ἀλλὰ νὰ τὸν διαφωτίσω περιττόν! . . . ἀρκετὰ γνωρίζει . . .

Ζωηρὸν ἐρύθημα κατέκλυσε τὸ μέτωπον τοῦ Δαβὶδ, ὅστις οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἠσθάνθη τόσῳ ἰσχυρῶς ὅτι ἦτο ἔρμαιον τῆς κοινῆς γνώμης. Φεῦ! ἐγνώριζε τὸ δυστύχημα αὐτοῦ ὁ νεανίας ἐκεῖνος, ὡς καὶ ἅπαντες βεβαίως οἱ ἐν οἰκῇ ποτε, ἔστω καὶ μετρίως ἀριστοκρατικῇ, κύκλῳ βιοῦντες παριδιανοί· καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐλυπεῖτο, ἀλλὰ πόσοι ἄλλοι κατέσκαπτον! . .

— Θεωρῶ ἀπαραίτητον τὸ νὰ τῷ ἐκθέσῃς τὴν ἐπιθυμίαν σου, καὶ τὸ νὰ ζητήσῃς τὴν γνώμην αὐτοῦ.

— Λοιπὸν φίλε μου, ἀπόψε μάλιστα θὰ τῷ ὁμιλήσω περὶ τούτου· θὰ δειπνήσωμεν ὁμοῦ, καὶ ὡς ἐπιδόρπιον τῷ προσφέρω τὴν περιουσίαν μου, διότι γίνεταί γενικὸς κληροδόχος μου, ἂν νυμφευθῇ τὴν Κεκιλίαν.

Ὁ Ραοῦλ Περινιὸν, χαριέστατος ξανθοκόμης νεανίας, προσομοιάζων τὰ μέγιστα τὸν συνταγματάρχην, μόνον δὲ τὴν φυσιογνωμίαν ἔχων λεπτοτέραν ἢ ἐκεῖνος, καὶ τὸν χαρακτῆρα ἥττον ζωηρόν, εἶχεν ἐκθράσει, ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἔτι αὐτοῦ ἡλικίας, πόθον ὅπως ἀσπασθῇ τὸ στάδιον τῶν ὀπλῶν, ὡς ἔπραξεν ὁ τε πάππος καὶ θεῖος αὐτοῦ. Ὁ πατὴρ του, τραπεζικὸς πράκτωρ τὸ ἐπάγγελμα, πείσμων δὲ τὸν χαρακτῆρα, ἀντέστη σθεναρῶς, καὶ ἀνελλιπῶς ἔσχεν ὡς σύμμαχον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὅστις ἦτο τότε ἱππίαρχος. Οὗτος ἐδήλωσε πρὸς τὸν ἀνεψιὸν του ὅτι μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν πόλεμον, ὅστις ἄρτι ἐνδοκίμῃς, ἐξεμυδένισε τὰς στρατιωτικὰς τοῦ ἔθνους δυνάμεις, ἡ Γαλλία, κατ' αὐτούς, ἦν ἐπὶ εἰκοσι τοῦλάχιστον ἔτη καταδεδικασμένη εἰς περισυλλογὴν, ὅτι ἐπομένως, τὸ ἐπάγγελμα συνεπήγετο ἀφορήτους ἀπογοητεύσεις συνεπείρ τῶν στενοχωριῶν καὶ δυσἀρεσκείων, ἃς ἐπέφερον ἡ γενικὴ τοῦ κράτους ἀναδιοργάνωσις, ὅτι οὐδὲν ὑπισχεῖτο ταχεῖαν παραγωγὴν, πρὸς ἔγγονον ἰδίᾳ κόμης τὰς αὐτοκρατορίας, καὶ ὅτι ἐνεκα πάντων τούτων ὠφείλει ἀπαραγράφως νὰ ἐκλέξῃ πολιτικὸν τι στάδιον. Προσέθηκε δὲ ὅτι, περιπλέον, ἐὰν ἀπροσδοκίτως πόλεμός τις τυχὸν ἐξεργήνυτο, θὰ εὐρίσκετο βεβαίως χῶρος ὑπὸ τὰς σημαίας χάριν πάντων τῶν ἐπιθυμούντων τοῦτο ἀνδρεῖν, καὶ ὅτι αἰετοτε καὶ ὁπωσδήποτε εἶναι εὐχερὲς εἰς γόνον τῶν Περινιῶν τὸ νὰ ἐκχύσῃ τὸ αἷμα του ὑπὲρ πατρίδος.

Ὁ Ραοῦλ, καίπερ μὴ καταπεισθεὶς, ὑπήκουσεν ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ. Συνεπλήρου τότε τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἐν ἡλικίᾳ ἐννεακαῖδεκα ἐτῶν λαμβάνων ἅπαντα τ' ἀπαιτούμενα διπλώματα, καὶ μόνον περὶ τῆς ἐκλογῆς ἐπαγγέλματος ἐνεδοίαζεν ἥδη. Ὁ πατὴρ τῷ προὔτεινε ν' ἀσπασθῇ τὸ ἐπάγγελμα ἐκεῖνον καὶ μυηθῇ τὰ μυστήρια τῆς λογιστικῆς καὶ τῶν ἀριθμητικῶν ὄρων, ἀλλ' ὁ νεανίας ὁ ποθῆσας τὸ ξίφος, ἀρνηθεὶς τὸ νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὸ χαρτοφυλάκιον, ἐξήντησεν ὅπως εἶδα-